

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1677

av **Roza Güclü Hedin m.fl. (S)**

Motiverande samtal och förebyggande arbete inom kriminalvården

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ytterligare åtgärder för att förbättra situationen i häktena och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vistelsen på våra häkten har fått mycket kritik. Sedan ca 20 år tillbaka handlar det mesta om säkerhet och det går ut över alla oavsett om man har eller inte har restriktioner eller är farlig. De som sitter häktade är inte dömda ännu och de flesta har inte restriktioner. Ändå så har de flesta häktena övergått till att bli restriktionshäkten. Lokalerna i ett restriktionshäkte har hög säkerhet och alla intagna sitter inlåsta i cell 23 timmar/dygn oavsett om de har restriktioner eller ej. Även ungdomar under 25 är inlåsta 23 timmar/dygn, något som EU nu påtalat för Sverige. De senaste åren har det tack och lov skett en förändring i arbetet på våra anstalter och frivården, och även på våra häkten, men här finns mer att göra.

Psykisk ohälsa på våra häkten

Människor mår dåligt på våra häkten. En del får psykiska besvär som kvarstår flera år efter inlåsningsen. Personalen på häktet är oftast inte utbildad att ta hand om människor i kris, de är utbildade på säkerhet. Mår du dåligt finns det bara en sjuksköterska som ser till att du får medicin utskrivet. Mår du riktigt dåligt måste två vakter köra dig till akutpsykmottagning. Det finns ingen kurator eller psykolog är anknuten till häktet förutom för ungdomar upp till 21 år (en tjänst som är ny) men skulle behövas för alla intagna oavsett ålder. Det finns också sedan något år tillbaka en uppsökare från frivården som besöker alla som vill, främst inriktat på unga. De har också möjlighet att göra en kort utredning inför anstaltsval. En tjänst som skulle utvecklas mycket mer för

motiverandesamtal. Vad som annars finns är en präst/imam ett par timmar/vecka som du kan få samtala med. Kyrkan och Röda Korset besöker flera häkten på ideell basis lördagar och söndagar. Men människors hälsa kan inte vara avhängt av denna verksamhet. Det kan inte vara rätt att i ett sekulariserat samhälle bara bli hänvisad till en präst/imam när man mår psykiskt dåligt (den som vill det ska dock självklart få träffa en präst).

Tiden i häktet är den tid när du kan påverka individerna som mest att ändra sina liv (för varje återfallsförbrytare som byter bana kan samhället tjäna enorma pengar), men det finns ingen som fångar upp detta (förutom den lilla tjänst som frivården har på häkte, men som inte har som uppgift att arbeta medvetet med livsstilsförändring redan i häktet idag). Det finns studier som visar att människor som får ett motiverande samtal inom kort tid är mest mottagliga för att göra livsstilsförändringar. Det är den tid de är som mest sårbara men också mest påverkbara.

Idag finns adekvat utbildad personal från frivården som besöker häktena. Att kunna utveckla denna tjänst med ett uppdrag att starta motiverandesamtal för en livsstilsförändring skulle föra kriminalvården ännu ett steg framåt för att komma tillrätta med återfallsförbrytare. Ju tidigare desto bättre.

Kompetensutveckling för personalen på häktena

En psykolog som är knuten till häktet har möjlighet att ge personalen kunskap om de intagnas status och generell kunskap om olika diagnoser m.m. Att kompetensutveckla personalen i det motiverande samtalet är också en viktig insats i mötet med de intagna. Säkerhet är viktigt men även folkhälsan och möjligheten till livsstilsförändringar.

Med ovan nämnda som bakgrund vill vi att man ser över hur man kan verka för

- att psykolog finns tillgänglig för samtal på alla häkten för alla intagna inte bara för unga upp till 21 år
- att man ser till att unga under 25 år får lämna cellen minst 3 timmar om dagen med meningsfull sysselsättning, oavsett om de har restriktioner eller ej
- att det finns ändamålsenliga lokaler tillgängliga för aktiviteter på våra häkten samt att man säkerställer att alla intagna erbjuds motiverandesamtal av personal med adekvat utbildning och med ett uppdrag att arbeta med en livsstilsförändring.

Roza Güclü Hedin (S)

Hans Unander (S)

Maria Strömkvist (S)

Patrik Engström (S)